

Liknande, mer kortfattade uppgifter föreligga i: biskop A. O. Rhyzelius' konceptartade "Linköpings Stifts-Krönika", hs B 22, pag. 30 kol. 1 ("Dominus Ernestus Claudii sub Alberto 1373 subscripsit"); "Linköpings Stifts Matrikel", hs B 35, pag. 486; "Förteckning på Lärare", hs B 137, pag. 325; "Försök till Linköpings Stifts Historia", hs B 28: 2, pag. 556, samtliga i Linköpings stiftsbibl.

Jfr J. I. Hähl, Linköpings stifts herdaminne 2 (1846), s. 227 nr 2; J. A. Westerlund — J. A. Setterdahl, Linköpings stifts herdaminne III: 2 :3 (1919), s. 709 nr 4.

^a-^a*Sic ms med uppenbarligen korrupt namnform för i övrigt okänd präst, Ernestus Claudii Rhyzelius (latiniseringen Claudius av Claus ur Nicolaus torde dock i allmänhet förekomma först på 1500-talet). Originalbrevet kan ha haft t. ex. Ervastus (mindre sannolikt Ernestus) Arvidi.*

¹Hällestad, Finspångsläns härad. ²Jfr brev 1374 7/2 (DS X 304).

"Omkr. 1373".

I vittnesbrev 1403 27/5 (SD 2968) återges ett Bo Jonssons brev, i vilket denne byter jord med herr Karl i Vist; om detta jordabyte uppger vittnet, att "hec facta erant ante triginta annos", varför det skulle vara att hänföra till år 1373.

Mot årtalet 1373 talar dock det faktum, att Bo Jonsson i bytesbrevet betecknar sig som "Jak Boo Ionson, drotsæte i Swerige". Med undantag för några skrivelser med utländsk mottagare eller utfärdare, i vilka drots-titeln tillägges honom redan 1371 (DS X 30—32), 1372 (DS X 147) och, sannolikt, 1374 (DS X 302), nämnes Bo i bevarade svenska handlingar första gången 1375 9/6 såsom rikets drots, en titel som därefter användes tämligen regelbundet, medan han ännu den 2 maj samma år kallas hövitsman över Finland (se S. Engström, Bo Jonsson I, 1935, s. 158 och 221; jfr K-E. Löfqvist, De svenska drots- och marskämbetena, i Vetenskaps-Societeten i Lund Årsbok 1936, s. 50 f.). Bytesbrevet torde därför ej kunna vara äldre än från 1375, och tidsangivelsen "för trettio år sedan" får uppfattas som ungefärlig. Jfr även att kyrkoherden Karl i Vist i det bevarade brevmaterialet uppträder första gången 1374 21/10 (RPB 1111). — Annorlunda H. Rosman, Bjärka-Säby I (1923), s. 266; jfr s. 134 not 1 och s. 136 f.

X 212.

1373 januari 4.

Uppsala.

Bo Jonsson, Östgöta lagman, upplåter till konung Albrekt godset Dyvik (i Österåkers socken), Åkers skeppslag, vilket gods framlidne Torsten Påvelsson såsom rikets och konungens fiende enligt rikets lag förbrutit och konungen med brev upplåtit till Bo i (avräkning på) sina skulder till denne.

Orig. på perg. (27,1 × 12,8 cm; 10 rader), Uppsala univ.bibl. (Nordinska saml.). — Brevet är skrivet av samma hand som DS X 213.

Vid detta brev är ännu konung Albrekts gåvobrev på Dyvik av samma dag DS X 213 fäst, dels genom att kungabrevets sigillremsa dragits genom ett snitt i nederkanten av föreliggande brev, dels genom att de båda breven hopsyts genom tvenne stickhål i nedre vänstra hörnen; ursprungligen har även det brev 1379 11/9 (orig.perg. Uppsala univ.bibl.: Nordinska saml.), varigenom Bo Jonsson köper tillbaka Dyvik för 200 mark, på samma sätt varit hopsytt med 1373 års urkunder, något som framgår av överensstämmande stickhål och av det faktum, att Margareta Grips påskrift på baksidan av föreliggande dokument gäller brevet 1379, vilket således som väntat suttit överst i knippan.

S. Engström, Bo Jonsson I (1935), s. 132 med not 144.

Jfr, förutom ovan nämnda brev DS X 213 och 1379 11/9, även brev 1382 2/3 (orig.perg. Uppsala univ.bibl.: Eka-saml.), varigenom Bo Jonsson bortbyter 6 2/3 öresland i Dyvik till Olof Djäkn.

Alla the mæn thetta bref se ælla høra helsar bo Jonsson øsgøta laghman kiærlika medh gudhi · gør iak allom mænnom witerlikt · oc kennis oppenbarlika medh thesso mino breue · at jak hafuer · Enom edhla · första oc høfdinga minom kiæra^a herra konung albricte vplatit oc

antwardat · eet godz som kallas diupawik liggjande i akerbo skiplagh · medh allom them tillaghum oc æghum oc Rættughet som ther til liggia · huilkit som thorsten pauualson fordom atte · som han æpter Rikesins Ræt¹ forbrutit hafde · j thy at han blef oc war rikesins oc mins herra fiænde i sina lifdagha · Oc Røwadhe hans landh · oc mæn / huilkit godz fornempda min herra konung albrict mik før hafde vplatit oc bebreftwat · j minom giældom æpter thy som hans bref ludha · forthan sculd afhender jak mik oc minom arfuom thet fornempda godz diupawik · Oc tileghnar iak thet minom fornempda herra konung albricte medh allom laghum oc landræt til æwerdelika ægho · Til thess mere wisso henger jak mit jnsigle fore thetta bref[.] Datum vpsalie Anno domini M^occc^olxxtercio · feria tercia proxima post circumcisionem eiusdem.

På baksidan: [. . .]ahund[a]re^b

breff^c vm diupawik

C:t: (medeltida signum av typ förekommande på vissa Bo Jonssons arvingars brev)²

Bo köper djvpawjk for tvhundrad mark (med Margareta Grips hand)³.

Sigillet bortfallet från den i brevets nederkant utskurna remsan; obetydliga fragment av ofärgat vax finnas i den vid remsan fästa sigillpåsen av ofärgat linne.

^aSista bokstaven otydlig p. g. a. skada i pergamentet. ^bOrdets början skadad ms; möjligen har stått røna-hundare (ett Djupvik finnes i Rönö härad). ^cFöre detta ord överstruket ber ms.

¹Se Magnus Erikssons landslag, Högmålsbalken, flock 7; jfr härom E. Hjærne, *Fornsvenska lagstadganden* (1951), s. 163 f. ²Jfr t. ex. brev 1384 17/4 (C:y:) och 1386 11/3 (C:z:), båda i Linköpings Stifts- och Landsbibliotek, Brokind-saml. ³Jfr ovan nämnda brev 1379 11/9.

X 213.

1373 januari 4.

Uppsala.

Konung Albrekt skänker till sin trogne tjänare Märetzleff (Schütte) godset Dyvik (i Österåkers socken), Åkers skeppslag, vilket gods enligt rikets lag tillfallit konungen efter dennes fiende, framlidne Torsten Påvelsson, och därefter varit upplåtet till Bo Jonsson men nu enligt brev (1373 4/1, DS X 212) återlämnats av denne.

Orig. på perg. (27,1 × 13,2 cm; 12 rader), Uppsala univ.bibl. (Nordinska saml.). — Se vidare DS X 212.

Om Märetzleff Schütte (Skötte) och dennes släkt, jfr brev 1379 11/9 (orig. perg. Uppsala univ.bibl.), 1380 25/10 (cod. B 16, fol. 196 v, Sv. Riksark.), 1393 21/3 (RPB 2662) och 1440 1/8 (SMR 1190).

Vi albrict medh gudz · nadh suea konunger oc göta · oc skanis landzherra · gorum thet allom mannom witerlikt · och kennomps oppenbarlika · for allom mannom · at wi hafwm vplatit · vnt oc ganzlika gifwit warom æiskelikom oc tronom thiænara mæretzleff thenna brefføra¹ · eet godz som kallas diupawik i akerboskiplagh liggjande · medh allom tillaghum badhe nær oc fiærren · Oc hans Rætta arfwingiom · fore hans trona oc hulla thiænist ther han oss giort hafuer oc æn ma göra · / hwilkit godz oss war tilfallit Rætlika æpter varom Rikis Ræt æpter^a thorsten pauualsson · som war fiænde dødhe · Oc thet sama godz hafdom wi før vplatit ærlikom man bo jonsson · oc han oss thet nw ater vp antwardat hafuer medh godhum wilia · som hans bref ther vppa ludher · forthan sculd afhendom wi oss oc warom arfuom oc æpterkomandom þet fornempda godz oc tileghnom thet them fornempda mæritzleff Oc hans arfwim medh allom laghum oc landræt til æwerdelika ægho · sua at han ma thet sælia · skipta · ælla gifwa · Oc thet skipa allaledhis æpter sinom eghnom wilia · Oc forbyudhum thet allom mannom widher